

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

26-27 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

м. Запоріжжя

<i>Пацера М.В., Біловоденко В.Ю., Гусак В.М.</i> ПРИЧИНИ ПОРУШЕННЯ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ.....	229
<i>Пащенко І.В.</i> ДІТИ І ВІЙНА: ПОГЛЯД ДИТЯЧОГО ГАСТРОЕНТЕРОЛОГА.....	230
<i>Підкова В.Я., Соляник О.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ РЕСУРСІВ С.ХОБФОЛЛА В ПРАКТИЦІ ДИТЯЧИХ ЛІКАРІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	231
<i>Самарін Д.С.</i> ВПЛИВ УМОВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА ПРОЦЕС РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ.....	233
<i>Самойленко О.В., Шамара М.О.</i> КОНФЛІКТ ЯК ПРИЧИНА РУЙНАЦІЇ КОЛЕКТИВУ.....	234
<i>Руднева В.Р., Сердюк Д.Г.</i> РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХІЧНОГО ТА СОМАТИЧНОГО ЗДОРОВ'Я УЧАСНИКІВ ТА ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД БОЙОВИХ ДІЙ.....	236
<i>Сиромолот Г.Ю.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МЕДСЕСТРИНСТВА НА РІВНІ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	237
<i>Харун І.Л.</i> ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД – ОДИН З ПРЕДИКТОРІВ РОЗВИТКУ ЗВИЧНОГО НЕВИНОШУВАННЯ ВАГІТНОСТІ У ЖІНОК, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ.....	239
<i>Shelestova L.P.</i> PERINATAL MENTAL HEALTH OF UKRAINIAN WOMEN AFFECTED BY WAR.....	241
<i>Шпакович А.О.</i> СИЛЬНІ ТА СЛАБКІ СТОРОНИ ВОЮЮЧИХ СТОРІН У «МИСТЕЦТВІ ВІЙНИ» СУНЬ-ЦЗИ: КЛАСИЧНА СТРАТЕГІЯ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	243
<i>Янішевський О.Л.</i> ПРОТИСТОЯННЯ ФІЛОСОФІЙ ЛЮБОВІ Й СТРАХУ: ПЕРЕОЦІНКА ІДЕНТИЧНОСТІ ЛЮДИНИ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	245
СЕКЦІЯ 9. МАЙБУТНЄ МЕДИЦИНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ПРОГНОЗУВАННЯ	
<i>Ковальов О.О.</i> ЕКСПОСОМІКА: НОВА НАУКОВА ОНКОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА В ЕПОХУ АНТРОПОЦЕНА.....	248
<i>Візір В.А., Деміденко О.В., Токаренко О.І., Токаренко О.О., Приходько І.Б.</i> МАЙБУТНЄ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ВІЙНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ТА ЕТИЧНІ ОРІЄНТИРИ.....	250
<i>Ганчева О.В., Грекова Т.А., Мельнікова О.В., Каджарян Є.В., Ісаченко М.І., Тихоновська М.А.</i> ЕТИЧНІ ДИЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ В МЕДИЦИНІ МАЙБУТНЬОГО.....	251
<i>Іванченко О.З., Мельнікова О.З., Мікаелян Г.Р.</i> ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ: ПОРІВНЯННЯ ОСОБИСТІСНОГО ТИПУ ТА ОБРАНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ.....	254
<i>Іріоглу Ю.О.</i> ФУТУРИСТИЧНІ ОБРАЗИ МЕДИЦИНИ В СУЧАСНІЙ МАСОВІЙ КУЛЬТУРІ.....	257
<i>Корнієнко О.О., Рябокони О.В., Оніщенко Т.С., Саліонов В.О.</i> ЦІФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ.....	259

ФУТУРИСТИЧНІ ОБРАЗИ МЕДИЦИНИ В СУЧАСНІЙ МАСОВІЙ КУЛЬТУРІ

Іріоглу Юрій Олександрович
к.і.н., доцент кафедри суспільних дисциплін,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Проблематика співвідношення реальних можливостей сучасної медичної галузі та комплексу соціокультурних уявлень, що побутують в суспільстві щодо медицини, прямо корелюються із реалізацією парадигми «медицини 5П», де тісний контакт лікаря та пацієнта, відображає не лише напрямки досягнення позитивних результатів, але й спектр питань довіри, очікувань та готовності до співпраці. Яскравим вираженням культурних уявлень та їх проявів є галузь масової культури, що охоплює максимально все суспільство та пропонує зрозумілі для всіх одночасно формати культурної комунікації. Орієнтуючись на концепт «масової культури» з точки зору соціології, ми можемо спиратися на тезу про поширення лише такого культурного продукту, що відповідає потребам споживача [1; С.21]. В той же час, споживач має відчуття причетності до певного спільного культурного поля, що підкреслює всеохопність суспільства в усьому його багатогранстві [2; С.60-61].

В нашій науковій розвідці ми не концентруємося на окремо взятій країні, а радше оглядаємо тенденції формування футуристичних (прогностичних) форм медицини, що мали місце у хронології другої половини ХХ – початку ХХІ ст., з огляду на характеристику даного періоду як часу науково-технічної революції та швидких змін та проривів в медицині зокрема. Одним з елементів масової культури, що найбільш активно представлений в комунікативному полі сучасного суспільства, є кінематограф, що відображає не лише конкретно-прикладні потреби соціума в конкретний період, але й презентує прогностичні очікування. В своєму дослідженні ми спираємося на концепцію Марка Ферро, щодо кінематографа як інформаційної системи, яка виступає реалізацією культурного запиту і є соціокультурно обумовленим продуктом. [3].

Джерельною базою дослідження виступає комплекс художніх фільмів, створених у означений період другої половини ХХ – початку ХХІ ст., що своїми сюжетним наповненням та тематичною структурою охоплюють саме медичну проблематику в її прогностичному спрямуванні. Означений комплекс не є вичерпним та не охоплює весь спектр кінопродукції. Натомість, ми використовували дані електронного ресурсу IMDb для визначення параметрів впізнаваності кіноматеріалу аудиторією через вивчення рейтингування та означення їх тематичного наповнення [4]. Отже, за результатами проведеного аналізу змістовного наповнення кіноматеріалу, що презентує футуристичний погляд на медицину, можемо означити три основні групи проблематик – 1. Глобальні біозагрози та пандемії; 2. Генетичний «дизайн людини» та питання корпоратизації медицини; 3. Трансгуманізм та питання кібернетичних організмів. Розглянемо більш детально кожен напрямок на прикладах кіноматеріала.

Перша група представлена трьома обраними кінострічками, що окреслюють майбутні загрози пандемій та методи сучасної медицини в боротьбі з ними, а також превенції. Знаковою в цьому плані є стрічка «The Andromeda Strain» (1971), що в повній мірі демонструє очікування технологічності медицини в боротьбі з невідомим патогеном на базі ізольованої та оснащеної урядової лабораторії. Наступним прикладом є «Outbreak» (1995), що демонструє також урядові дії в боротьбі з пандемією, однак, тут технічна оснащеність відходить на другий план, поступаючись організаційній структурі військово-медичної служби. І замикає групу «Contagion» (2011), кінострічка що демонструє функціонування глобальної системи охорони здоров'я в умовах світової пандемії та зачіпає питання соціальної справедливості щодо отримання допомоги. Загалом, можна говорити, що від медичної галузі очікують певної технологічності в поєднанні з професіоналізмом персоналу та глобального охоплення загроз, однак, окремою пересторогою виступає надмірний контроль над населенням з боку державної влади під приводом охорони здоров'я. Можна лише додати, що досвід пандемії COVID-19 лише посилює дані образи.

Друга група охоплює широке поле проблем медицини, не лише технічного плану, але й етичного. Генетичні модифікації репрезентовані в низці кінострічок, що зачіпають питання не лише генетичної селекції в основі якої лежить соціальний статус, як от «Gattaca» (1997), але й клонування. Створення нових форм життя, по суті химери, з метою медичних експериментів, розкриває «Splice» (2009), піднімаючи питання медичної етики та персональної відповідальності дослідника. Натомість, «Never Let Me Go» (2010) відкриває цілу нішу етичних проблем трансплантології, зокрема, питання клонування людей з метою забору органів. Таку ж проблему, однак з елементами реалізації медицини як бізнес моделі демонструє «The Island» (2005). В більш широкому сенсі медицина як бізнес розкривається у фільмі «Repo Men» (2010), що взагалі дегуманізує питання трасплантології перетворюючи органи на товар, що можливо отримати в кредит, однак, несплата боргу веде до втрати «товару» та життя. Даний блок культурних образів майбутньої медицини, сповнений здебільшого антиутопічних мотивів, закликаючи звернути увагу на імовірне перетворення галузі охорони здоров'я на інструмент біополітики, де пріоритет визначатиметься інтересами держави як домінуючого інститута та корпораціями, що капіталізують людське тіло як ресурс.

Третій тематичний блок відображає питання трансгуманізму як реальності, що можлива в технічному плані та залишає нерозв'язаними комплекс етико-моральних аспектів. Одним з найвпізнаваніших в цьому аспекті є кіновір «RoboCop» (1987), соціальна антиутопія, однак, велика частина хронометражу приділена саме питанням відновлення ушкодженого тіла людини засобами кібернетичної реконструкції. Продовжуючи низку питань лікування та вдосконалення людини через залучення штучного інтелекту та імплантів варто згадати «Upgrade» (2018), що яскраво окреслює коло питань: межа між людською свідомістю/тілом та технологічним гаджетом. Вкрай затребувану проблематику соціальної рівності та доступності новітніх технологій в галузі охорони здоров'я презентує «Elysium» (2013), окреслюючи майбутнє крізь призму кризи перенаселення та зцілення як привілей лише для еліти, з огляду на дороговартісне високотехнологічне обладнання. Фактично, в даному випадку, культурний образ медицини постає як процес апгрейду і відкриває низку питань, радше не межі технологічної можливості, а того, де людина залишається людиною.

Підбиваючи підсумок нашого огляду проблематики футуристичних образів медицини крізь призму масової культури, варто означити кілька магістральних тем на які в сучасному суспільстві зроблено акцент щодо очікувань та пересторог відносно медичної галузі. Перш за все, можна спостерігати повільний процес зміни погляду на медицину виключно як на галузь що лікує, натомість, додається опція «редагування», що потребує ще окремого вивчення. А другим напрямком є певна діалектичність у сприйнятті майбутнього охорони здоров'я – це галузь яка рятує, однак, створює передумови для контролю, ба навіть, дискримінації. Саме тому, вкрай важливо на даному етапі не лише оглядати такі тенденції, але й враховувати означені соціальні страхи про побудові загально державних стратегій розвитку медичної галузі.

Список використаних джерел та літератури

1. Бесараб О. Масова культура (масове мистецтво) у сучасних наукових розвідках. *Іншомовна комунікація: інноваційні та традиційні підходи: колективна монографія* / [авт. кол.: Гурко О., Бесараб О., Бовкунова О. та ін.]. Далас: Primedia eLaunch LLC, 2021. 306 с. С. 17-35.
2. Петрушкевич М.С. Інтерпретація масової культури у філософії Х.Ортеги-і-Гасета: комунікативний аспект. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Серія 7. Релієзнавство. Культурологія. Філософія*. Вип. 29. 2013. С.59-66.
3. Ferro M. Cinema And History. Translated by Naomi Greene. Contemporary Film Studies. Detroit: Wayne State University Press, 1988. 175 pp. // <https://books.google.sh/books?id=g0raJrjqyDAEC&printsec=copyright#v=onepage&q&f=false>
4. IMDb // https://www.imdb.com/?ref_=hm_nv_menu_home